

Daan Remmerts de Vries

GEEST

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij

2017

www.queridokinderboeken.nl

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

Copyright © 2017 Daan Remmerts de Vries

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij, Amsterdam.

Omslag Moker Ontwerp

ISBN 978 90 451 2093 5 / NUR 283, 284

*

Kun jij je die dag herinneren dat we gingen zwemmen in Vinkeveen?

Daar moet ik het even met je over hebben. Het is alweer zo'n zeven jaar geleden dat dat is gebeurd, maar ik weet het nog, en ik dacht er vanmorgen aan.

We hadden een motorboot gehuurd. We waren met z'n vieren naar een eiland gevaren. Ik had voorin liggen kijken naar de golven; bruine, onrustige, opspattende golven, het woei behoorlijk. Het meer was verder tamelijk stil, hier en daar een zeilboot.

Op dat eilandje meerde pa aan. Er werden handdoeken uitgespreid, ma ging liggen zonnen. En pa zat de krant te lezen, soms klapte dat ding dubbel. Ik zie nog voor me hoe dik pa toen al was. Dat was erg zichtbaar in z'n net even te kleine, blauwe zwembroek. Een enkele keer ging z'n telefoontje en liep hij pratend weg. Eeuwig bezig met de zaak.

Het was op zo'n moment dat de boot wegdreef. Ma verdoofd door de zon, pa in de verte aan het ouwehoeren, met z'n rug naar ons toe. En plotseling zag ik de boot dobberen, een stukje verderop. Ik was zeven. Acht misschien. Maar ik kon zwemmen, zeker.

Jij riep: 'Daar gaat de boot!'

En ik riep: 'Ik haal 'm!'

En zonder erover na te denken holde ik het water in en plonsde ik weg.

Alles ging heel snel toen. Ik merkte ineens dat ik werd meege-

sleurd. De stroming; alsof ik hardhandig door iets werd weggetrokken. Ik spartelde, maar voelde meteen dat dat geen zin had. Ik kon 'r niet tegenop.

Ik geloof dat ik 'Help!' riep.

Je weet wat er volgde: jij rende het water in. In een paar slagen was je bij me. En je wist me naar de kant te slepen.

Toen we weer vlak bij de oever waren zei ik: 'Laat maar... Laat maar...' Ik had weer grond onder m'n voeten. Ik schaamde me en wilde dat je me losliet.

Wat ik je wil zeggen: je had me gered. Ik was door m'n grote zus uit het water gevist, net toen ik dreigde te verzuipen.

Pa en ma waren heel raar daarna. Ma stond op de oever. En ze begon uit te varen, tegen jou. Dat jij me had gewezen op die verdwijnende boot. Dat je dat nooit had mogen doen. Dat het dus eigenlijk jouw schuld was geweest dat ik het water in was gelopen...

Kun je het weer ophalen? Die daarop volgende stilte, op de boot (want het ding was naar ons teruggebracht door twee jongens; die hadden het, vanuit hun eigen boot, zien gebeuren). En ook in de auto naar huis. Stilte. Ik heb niets gezegd. Nada. Ik zat me nog steeds te schamen, denk ik.

We begrepen het allebei wel natuurlijk; pa en ma waren zich rot geschrokken. En dus moesten ze even tekeergaan.

*Maar *q^%\$\$#! Ik HAD iets moeten zeggen toen! Ik had m'n bek open moeten trekken. Want het was niet eerlijk. Ik had moeten zeggen dat jij het was geweest die*

Een piepje klinkt door de kamer. Jochem stopt met schrijven. Pakt z'n telefoon.

Ghost. Kom ff naar 't park. Pronto. Grote vangst (met een opgewonden emoticon)

Jochem tikt wat terug. Hij sluit zijn laptop af, grist zijn spijkerjack naar zich toe. Hij loopt naar beneden.

‘Ma.’

Zijn moeder zit achter de computer in de huiskamer op *Marktplaats*. Kleren en meubels komen langs op het scherm.

‘Ma!’

Ze kijkt op.

‘Ma, ik ben effe weg.’

‘O... Wat eh...’

‘Naar het park. Vrienden.’

‘Jochem... Ja... Ben je klaar voor school morgen?’

‘Allang. Geen zorgjes, ma.’

Zijn moeder lacht. ‘Ja? Denk je echt dat je genoeg eh...’

‘Zeker weten!’ Jochem is al bij de voordeur.

De stad. Buiten. Vouwt zich voor hem open zodra hij door de deur is, zodra hij op het tuinpad staat. Getoeter. In de verte het geluid van een tram. Meteen hoort hij muziek. Die muziek zit in zijn hoofd. Het is het soort van *tune* die bij een game hoort. Eigenlijk een mengsel van stuwende drums, de tram en een overkomend vliegtuig. Het is hoe dan ook spannend. Het vraagt om *actie*.

Jochem beent naar het Vondelpark. De drukke Willemsparkweg over. Hij kijkt op zijn telefoon, hij houdt hem voor zich uit; ook hier kunnen monsters verborgen zitten...

Vlak bij hem klinkt gegier. Direct daarna getoeter, heel hard. Verwilderd kijkt Jochem op. Het witte hoofd van een taxichauffeur schiet langs hem heen. Hij voelt de zuiging van die auto, hij voelt het wapperen van zijn jack. Hij hoort de golf van geluid, even doordringend, snel verdwijnend. Alweer voorbij... Het scheelde weinig.

*

Hij ziet zichzelf nu langskomen in de ruiten van de winkels. Ja, hij is normaal. Normaal voor iemand van veertien. Een bleek, wat langwerpige gezicht. Dunne lippen. En zijn kleding is in orde. Een jeans van Diesel. Een spijkerjack van Levi's. Lichtblauwe gompjes van Converse. Een T-shirt waarop het hoofd van Kadhafi staat, met eronder de tekst: *It's great to be the king*.

Om dat T-shirt was hij bijna een keer van school verwijderd. De geschiedenisleraar vond dat het niet kon. Dat je geen reclame moest maken voor onderdrukkers. Jochem, gesteund door zijn vrienden, had toen betoogd dat het grappig bedoeld was. Eigenlijk een soort van anti-reclame.

'Satire dus...' had de leraar gezegd.

'Gewoon humor, meneer,' had Marty gezegd. 'Meer moet u er niet achter zoeken.'

Ze hadden vervolgens een opstel moeten maken over het leven van Kadhafi. Dat was vrij snel gebeurd. In minder dan een minuut hadden ze de nodige sites gevonden. Beetje googelen, paar dingen copy-pasten. Geen probleem.

Jochem droeg sindsdien zijn favoriete T-shirt alleen als hij niet naar school ging.

Zijn berichten bekijkend loopt hij verder. Bij de grote toegangspoort naar het park tuurt hij rond.

Waar hangen jullie uit, gasten?

Meteen komt het antwoord:

Blauwe theehuis, sukkel. Rapido!

Weer die muziek in zijn hoofd. Overal gaan mensen. Skeelers. Fietsers. Hondenuitlaters. Een oude man zit op een bank een boek te lezen.

Jochem grijnst. Verloren generatie. Enkel ten dode opgeschreven *losers* lezen nog vrijwillig een boek.

Op een brug over een sloot, vlak bij het Blauwe Theehuis, staan Marty en Jon. Ze groeten niet, dat doen alleen stakkers.

‘Duurde lang, gast,’ zegt Jon.

Marty kijkt een andere kant op.

‘Ik zat te gamen,’ zegt Jochem. Hij zou nooit en te nooit vertellen dat hij daarnet haast was overreden. Hij weet precies hoe zijn vrienden zouden reageren.

‘Moet je zien!’ zegt Marty. ‘Kijk effe!’

Hij houdt zijn telefoon omhoog. Daar, op het schermpje, zien ze de brug. En erboven zweeft een paars-blauw vleermuisachtig monstertje.

‘Woah! *Zubat!*’

Met eerbied kijkt Jochem toe. Een echte *Zubat*. Goed voor weer een hoop *Experience Points*.

Marty veegt over zijn scherm. De Poké Ball vliegt door de lucht. En sluit zich rondom de *Zubat*.

‘Gave actie... Op welk level zit je intussen?’

‘Dertien,’ mompelt Marty.

‘We gaan door, man,’ zegt Jon. ‘We gaan ze allemaal te grazen nemen.’

Een moment denkt Jochem aan het proefwerk van morgen. Maar hij drukt deze gedachte weg, richt zijn telefoontje en zegt: ‘*Cheese!*’

Hij maakt een foto van zijn grijnzende vrienden en post hem meteen op Instagram.

Grote catch van Ghost & friends: Zubat!!!!

‘Had ’m er al op gezet,’ mompelt Jon. ‘Ghost sjokt er weer eens achteraan.’

Jochem wordt ‘Ghost’ genoemd door zijn vrienden. Omdat hij bleek is, en omdat zijn achternaam Van Geest is. Ze hebben elkaar allemaal bijnamen gegeven.

Jon heet eigenlijk Sjoerd.

Marty heet Martin.

Wat later zien ze hoe twee fietsers, beiden starend op hun telefoontje, elkaar raken met hun stuur. Even glijden ze samen voort, zij aan zij, zwabberend aan elkaar gekleefd. Dan gaan ze onderuit. Een vrouw en een jongen. Met een kletterende klap komen ze terecht op het asfalt.

‘Woah!’ roept Marty opgewonden.

Alle drie staan ze te filmen. Marty geeft hardop commentaar. ‘Mooie dag in het Vondelpark! Maarrr... het is een wrede wereld, mensen. Altijd moet je uit je dopjes blijven kijken, weet je wel... Hoe gaat dit aflopen...?’

‘Matten!’ fluistert Jon. ‘Kom op!’

De fietsers komen langzaam overeind. De jongen lijkt niks te hebben. De vrouw wrijft met een pijnlijk gezicht over haar heup. Enkele wandelaars schieten te hulp. Een jonge vrouw raapt een van de fietsen op.

Jochem, Marty en Jon filmen nog even door. Maar als steeds meer hoofden van het toegestroomde publiek zich in hun richting draaien, wenden ze zich af. Marty post zijn filmpje.

Treurig ongeluk tijdens Pokémon Go-expeditie!!!

“‘Treurig” moet je er gewoon bij zetten,’ zegt hij. ‘Anders lijkt het nog alsof wij het leuk vinden.’

‘Ja, jongen, dát mag niet,’ vult Jochem aan.

Nog niet zo lang geleden was er een vechtpartij op het schoolplein geweest. Drie jongens hadden iemand uit een lagere klas zitten stangen. Ze hadden hem een paar keer laten struikelen. Zijn lunch in een prullenbak gegooid. Dat soort dingen.

Uiteindelijk was het mikpunt een van die treiteraars aangevlogen. Alsof ze erop hadden gewacht, had het drietal onmiddellijk gereageerd. Ze hadden dat joch in een oogwenk tegen

de grond gewerkt. En hem vervolgens nog een tijdlang staan trappen.

Door twaalf mensen was dit gefilmd. Van twaalf kanten was het voorval te zien geweest op YouTube. Daarna was de politie op school gekomen. Alle filmers hadden hun telefoontje moeten inleveren. De drie bullebakken waren van school gegooid, de filmpjes waren verwijderd van het internet. Er had zelfs een stukje over in de krant gestaan.

Daarna werd het verboden om op het schoolplein te filmen of te fotograferen. Als je betrappt werd was je je telefoontje kwijt. En in alle klassen waren gesprekken gevoerd over pesten.

‘Maar eigenlijk was het toch goed?’ had Marty tijdens zo’n bijeenkomst gezegd. ‘Door al die filmpjes konden die gasten worden aangepakt. Die filmpjes, dat was bewijsmateriaal.’

Overall om hem heen werd ‘ja!’ geroepen.

‘Nee,’ had de maatschappijleraar gezegd. ‘Begrijpen jullie dat nou echt niet? Begrijpen jullie niet hoe *erg* het was voor Eric? Vatten jullie nou werkelijk niet dat het afschuwelijk voor hem is om dat telkens weer te moeten terugzien? Eric is hiermee gestigmatiseerd!’

Eric. Dat was de naam van dat jongere ventje. Hij had zich niet meer laten zien. Hij was naar een andere school gegaan.

Marty had daarop nog opgemerkt dat die drie pestkoppen misschien wel naar dezelfde nieuwe school waren gegaan als die Eric. ‘Zien ze elkaar toch gezellig weer terug,’ had hij gezegd.

Iedereen had gelachen. Alleen de leraar was heel nijdig geworden. Marty had strafwerk gekregen, zoals vaker, want hij kan zijn grote mond nooit houden.

Je moest oppassen met de dingen die je deelde, dat was duidelijk.

*

Ze vangen die middag twaalf Pokémons.

Het is hen om dat vangen te doen. Alles wat daarna nog mogelijk is – trainen, evolueren, strijden – is voor hen niet interessant; Jochem zal in ieder geval nooit toegeven dat hij de spelregels eigenlijk niet helemaal kent.

Ze maken nog een paar selfies. Die versturen ze, met hondenoren en uitgestoken hondentongen, naar wat vrienden. Als Jochem weer thuis is staat zijn moeder in de keuken.

Het huis van Jochem is ruim, zeker voor een huis in de stad. Grenzend aan de woonkamer is een grote keuken met zwarte tegels, met een modern fornuis, met designkastjes en twee palmen. Tussen die palmen staat zijn moeder.

Op het fornuis staat iets aan te branden, een zware lucht drijft hem tegemoet. Jochem deinst ervan terug. Het gaat weer even door hem heen dat het leven in cyberspace *beter* is; op een computer ruik je niks.

Zijn moeder schijnt de walm niet op te merken, haar gezicht is naar het raam gekeerd. Haar rug schokt.

‘Hé, ma!’

Ze keert zich om.

‘Het eten...’ zegt Jochem zacht.

‘Wat?’

‘Je eten!’

Zijn moeder kijkt eindelijk naar de rokende koekenpan. ‘O!’ Ze draait het gas uit.

Jochem durft niet naar haar gezicht te kijken. Hij weet al te goed hoe dat eruitziet.

*

Ben ik weer, Jodi. Zag daarnet een ongeluk. Twee fietsen klapten tegen elkaar aan. Heb 't gefilmd.

En ma stond te huilen toen ik binnenkwam. Kan ik wel begrijpen. Ook ik hoor je nog steeds, soms. Vanuit je kamer, bedoel ik. Zo nu en dan hoor ik je daar weer rondscharrelen, of ik hoor die achterlijke muziek die je vroeger draaide. Dat retro-hippie-gedoe, dat jij leuk vond, omdat je dat ooit zelf had ontdekt. Janis Joplin en The Velvet Underground. Je smaak was nog ouderwets dan die van pa en ma. Vooral The Doors draaide je vaak. Met die zanger die voortdurend klinkt alsof hij een dominee is.

\$#@^&*^((@&^%&*^^&^%\$^%\$%#\$\$##\$#@@\$

Je kamer is nog precies hetzelfde. Ik kom er nooit meer, maar ik geloof dat ma daar soms even zit, tussen je spullen, vooral als er verder niemand thuis is. Een enkele keer als ik ons huis binnenkom hoor ik hoe ze daar vandaan komt, bedoel ik. Je begrijpt wel wat ze daar zit te doen. Zelfpijniging, als je het mij vraagt. En aan de andere kant snap ik dat ze je spullen niet kan opruimen.

Je was een beetje tuttig, zus. Altijd aan het werk voor school. Je was ernstiger dan ik, zeker weten, maar we konden wel lachen. Weet je nog die tijd dat jij veel eerder naar school moest dan ik? Dan liep je in de voortuin met je fiets en je degelijke tas en je gewatteerde jas en dan keek je telkens omhoog, naar het raam van mijn kamer. En achter dat raam zat ik dan, en ik deed alsof ik net uit bed kwam, ik had mijn pyjama nog aan. En dan gaapte ik, heel nadrukkelijk, en daarna woof ik naar je zoals koninginnen kunnen wuiven op oude filmpjes. Zo'n Sinterklaasachtig wuifhandje. En altijd moesten we dan allebei heel hard lachen. Jij daar beneden, met je fiets in de kou. En ik binnen, achter dat raam.

Morgen heb ik een natuurkundeproefwerk. Nask. Naar vak. Ma denkt dat ik er alles van weet, maar eigenlijk

Jochem sluit het titelloze mapje af. Natuurkunde is een spel-
denprikje in zijn hoofd. Maar morgen is morgen, en niet nu.
Nu klikt hij zijn favoriete game aan: *Creators of Doom*.

Er moeten gasten worden neergeknald! Gebieden moeten
worden ingenomen! Hogere levels bereikt! Jochem is niet lan-
ger Jochem – hij is de verschrikkelijke *Zaaru*, die door het rijk
Sour-Wixon trekt, die met zijn dodelijke stralen tegenstan-
ders doet ontploffen. Hij rent over de velden en dwars door
een bos. Hij schiet, hij moordt, hij duikt weg in nissen of ach-
ter de muren van ruïnes. Hij grinnikt. Onvermoeibaar holt hij
voort, zijn wapens in de aanslag. Totdat hij wordt geroepen
voor het eten.

*

De tv in de huiskamer staat aan. Het nieuws, natuurlijk; zijn
vader is daaraan verslaafd.

Vroeger aten ze zonder tv. Maar sinds Jochems zus er niet
meer is, is de stilte te groot, te beladen. Met het verdwijnen
van Jodi is de stilte een soort drijfzand geworden, iets waarin
ze dreigen weg te zinken.

Jochems ouders staan in de keuken, hij hoort ze overleg-
gen. Het liefst zou hij de tv uitdoen, zodat hij hun woorden
beter kan volgen. Maar hij laat 't zo. Hij kijkt naar het scherm.

Ergens in een heet land rollen tanks door de straten. Don-
kere mensen staan langs de kant van de weg. Sommigen met
een geit of met een ezel of met plastic tassen met rotzooi.
Vrouwen dragen bossen stengels op hun hoofd. Hun gezich-
ten zijn gesloten, je ziet geen enkele emotie. Het stof van de
tanks waait rond hun hoofd.

Daarna volgen er beelden van soldaten die een deur intrap-
pen, en schreeuwend een huis binnenstormen, met hun ge-

weren in de aanslag. Een vrouw komt jammerend naar buiten, ze wordt opzij geduwd.

Het doet hem denken aan de game die hij net speelde. Maar het is allemaal valer, zanderiger, naargeestiger. En zonder muziek. Jochem gaapt. Tv is weer net als het lezen van een boek. Tv is voor de hopeloze generatie van bejaarden.

Een of andere generaal komt nu in beeld, een bolle, gewichtige man in een uniform. Voor het podium waar hij op staat zwaaien reporters met hun microfoons. Jochems moeder dekt de tafel.

‘Hé, jongen.’

Zijn vader. Zijn dikke, wat bozige vader.

Hij doet zijn best, dat is duidelijk. Maar lukken wil het niet.

Er was een tijd dat zijn vader ’s avonds liep te fluiten. Er was een tijd dat hij verhalen vertelde van zijn werk, de zaak die hij had opgericht. De zaak die handelt in aluminium kozijnen.

Ooit was hij een werkplaats begonnen. Daarin werden dus voorwerpen van aluminium gemaakt, want dat, aldus Jochems vader, roest nooit en verslijt nauwelijks.

Die werkplaats was vervolgens uitgegroeid tot een fabriek, waar inmiddels meer dan zestig mensen in dienst zijn. Het gebouw staat in Purmerend, iedere dag rijdt hij heen en weer.

Als zijn vader in die voorbije dagen weer eens over aluminium begon, had Jochem daar eigenlijk maar één woord voor: ‘Interessant.’

Dat was komisch, toen. Op een gegeven moment was ‘interessant’ vervangen door ‘boeien’. Zelfs zijn vader had erom kunnen lachen.

‘Maar jongen!’ had hij dan gezegd, op een gespeeld verontwaardigde toon. ‘Aluminium is ons brood en boter! Aluminium is ons *goud!* Aluminium verwarmt ons huis, is jouw opleiding en zorgt voor jouw mooie merkkleertjes!’

‘Boeien. Boeien. Boeien.’

Leuker nog was het als zijn vader aan tafel zat te vertellen

over bepaalde mensen die voor hem werkten. De één begon aan zijn vierde vrouw, de ander bleek kleine bedragen te hebben gestolen uit de kas, de volgende had zich een haarstukje aangeschaft. 'Zo'n stukje van echt haar, met permanente bevestiging,' zei Jochems vader. En vervolgens was het haarstukje afgefallen en in een van de machines terechtgekomen, waardoor alles moest worden stilgezet.

'En toen dat zielige, verformfaaide toefje eindelijk uit die wals was geplukt, weet je wat hij toen dééd?' had zijn vader, bijna kronkelend van voorpret, verteld. 'Hij probeerde het weer op zijn hoofd te zetten! Daar stond Van Ham! Met dat... dat *ding*... Die overreden egel! Op zijn *hoofd*! Ik heb zelden zó gelachen! Zien jullie het *voor* je?!

Ja, hij was vrolijk geweest toen.

Nu zit zijn vader wat verstrooid voor het nieuws. Een menigte mensen loopt met borden over straat. Politieagenten staan aan de zijkant. Ergens ontstaat een gevecht...

'Kan het geluid nu even wat zóchter?'

Die vraag komt van zijn moeder. Met enige tegenzin pakt zijn vader de afstandsbediening. Het geluid verdwijnt en op eens lijkt de huiskamer ruimer.

Ze gaan aan tafel, ze eten kip met wilde rijst.

'Maar eigenlijk loopt het dus wel goed,' zegt Jochems moeder.

Jochems vader knikt. 'Ja... Zeker. Zo'n bod zegt wel iets over de marktwaarde... Het is nog nooit zo goed gegaan, ja...'

De stilte moet gevuld worden. Gedempt met woorden. De stilte mag het *niet* overnemen...

'Goed?' vraagt Jochem. 'Wat gaat goed?'

'De zaak,' zegt zijn vader.

'Een Amerikaans bedrijf wil de fabriek zelfs kopen,' vult zijn moeder aan.

'Oké,' zegt Jochem. 'En wat dan?'

'Dan?' zegt zijn vader toonloos. 'Dan zijn we rijk. Als ik hun

bod accepteer, tenminste. Dan zijn we echt rijk.'

Hier kijkt Jochem wel van op. 'Worden we *rijk*?'

Zijn vader zucht, alsof het allemaal heel erg is. 'Het zou kunnen, jongen,' zegt hij. 'Maar er zitten allerlei kanten aan. Mijn personeel bijvoorbeeld. Zeker de helft zou namelijk ontslagen worden. Want die Amerikanen hebben natuurlijk hun eigen mensen... En... Nou ja... Ik heb dat bedrijf ooit opgericht omdat ik dat wilde. Omdat ik het gewoon een mooi product vond. Omdat ik dacht dat ik voor jullie... voor ons... En trouwens... ik zou gewoon niet weten wat ik daarna zou moeten gaan doen.'

Dit gebeurt vaker tegenwoordig: dat Jochems vader zinnen half zegt. En daarna weer begint aan een volgende.

'*Rijk*,' zegt Jochem. 'Djiezus... Dat is toch gewoon... vet cool?'

'Vet cool,' herhaalt zijn vader langzaam. 'Ja. Misschien ja. Ik heb het altijd willen worden. Maar als het dan zover... Godverdorie... Moet je dát zien...'

Op tv worden nu beelden getoond van een spookrijder. Een rode auto rijdt tegen de stroom in over de snelweg, heel hard. En dan klappt de auto op een tegenligger. Stukken metaal vliegen in de lucht. Enkele auto's tollen rond, drie, vier andere wijken uit en kaatsen tegen de vangrail.

Dan wordt het beeld zwart.

'Uit,' zegt Jochems moeder. Ze heeft de afstandsbediening gepakt. De toon van haar stem is zacht, maar er trilt iets in mee. 'Ik kan die rotzooi niet meer *aanzien*.'

Ze gooit de afstandsbediening op de grond, het ding klappt op de planken. Ze staat op en loopt weg. Ze slaat de deur achter zich dicht.

De stilte lijkt opeens te hebben gewonnen. Ergens in huis hoort Jochem zijn moeder bewegen. Zijn vader zit verwoed te kauwen, hij propt de stukken kip naar binnen. Jochem durft niets te zeggen.

Zijn vader kijkt op. Hij slikt iets weg. ‘Hoe gaat ’t met jou?’
‘Hè?’ vraagt Jochem.

‘Met jou,’ zegt zijn vader. ‘Zeg eens wat, jongen... Vertel eens iets over jezelf. Ik weet wel dat je bijna in de puberteit... Maar je kunt toch wel eens... Wat heb je vandaag gedaan?’

Jochem haalt zijn schouders op. ‘Ik ben in het park geweest... En... morgen heb ik een proefwerk Nask.’

‘Wat?’

‘Nask. Natuurkunde en scheikunde. In dit geval natuurkunde.’

‘Ah. Natuurkunde. Ja. Belangrijk.’

Jochem knikt.

‘Dus heb je je voorbereid,’ zegt zijn vader.

‘Zeker,’ zegt Jochem.

‘Ja? Heb je dat?’

Jochem zwijgt.

‘Je moeder maakt zich zorgen,’ zegt zijn vader.

‘Over mij?’ vraagt Jochem.

‘Ja.’

‘Waarom?’

‘Ze vindt dat je te veel met andere dingen bezig bent.’

‘O...’

‘Ze vraagt zich af of je genoeg voor school doet.’

‘Hoezo? Het gaat toch prima?’

‘Ja? Denk je dat... Is dat zo? Ga je over?’

‘Vast wel,’ mompelt Jochem.

‘Dat is wel... Daar moet je wel voor zorgen,’ zegt zijn vader. Hij veegt zijn mond af met een servet.

‘Och...’ zegt Jochem. ‘Als we toch rijk worden...’

Voor het eerst deze avond glimlacht zijn vader. ‘Je moet een opleiding hebben gedaan,’ zegt hij. ‘Anders kom je nergens. En volgens je moeder ben jij veel te veel bezig met je mobieltje en met je computer.’

‘De nieuwe generatie,’ zegt Jochem. ‘Hoe vaak moet ik dat nog uitleggen? Wij leven zo.’

‘Zo nieuw is dat ook weer niet,’ zegt zijn vader. ‘Ik heb m’n computer ook nodig. Heus wel. Maar ik zit niet de hele, godganse dag op m’n-’

‘Het zorgt ervoor dat ik goed met computers kan omgaan,’ valt Jochem hem in de rede. ‘Daar kun je later ook geld mee verdienen. Ik zou best games willen gaan ontwerpen of zoiets. Dat is creatief en...’

De kamerdeur gaat weer open. ‘Sorry,’ zegt zijn moeder. ‘Sorry, maar...’

‘Geeft niet,’ zegt Jochems vader. ‘Echt niet... Is er nog iets toe?’

‘Ik ga nog even leren,’ zegt Jochem.

‘We hadden een gesprek,’ zegt zijn vader.

‘Hij heeft morgen dat proefwerk,’ zegt zijn moeder.

‘Ga maar, jongen,’ zegt zijn vader. ‘We komen er nog wel op terug.’

Met een zucht van verlichting loopt Jochem weer naar boven. Daar gaat hij verder met *Creators of Doom*.

*

Wat is echt? En wat is onecht?

Wat Jochem betreft is het duidelijk: het internet is echt. Daar is de wereld zoals hij moet zijn. Je kunt neergeschoten worden in een game. Maar erg is dat niet. Het doet geen pijn. De geur van bloed zal je niet ruiken. Je ligt eruit, je had naar een hoger level gewild, maar dat is niet gelukt. Niet nu. Geen probleem, je kunt opnieuw beginnen. De dood bestaat niet, je drukt gewoon op *Continue*. Weggaan is maar tijdelijk. Weggaan duurt tot het moment dat je je computer weer aanklikt. Dan ben je er weer.

De wereld op het schoolplein is anders. Die wereld is *lastig*. Hier moet je op de juiste manier kleden. Doe je dat niet,

dan lig je eruit. Hier moet je zorgen dat je de juiste dingen zegt, op de juiste toon. Doe je dat niet, dan lig je eruit. En het zou wel eens zo kunnen zijn dat je dan *niet* opnieuw kunt beginnen.

En hier, op school, moet je dingen *weten*, zonder dat je ze kan opzoeken. Doe je dat niet, dan blijf je zitten, op hetzelfde level. Of je wordt weggestuurd...

Ja, dát leven is *vals*. Als Jochem de keuze zou hebben zou hij leven in cyberspace.

Maar nu is hij op het plein, met een grijze lucht erboven. Je groet geen andere leerlingen – op z'n best knik je vluchtig. En intussen worden telefoontjes nog even gecheckt, wordt er nog een fotootje geplaatst of een stiekeme, snelle selfie gemaakt.

En daarna is het klaar. Want in iedere klas moeten de leerlingen hun mobieltjes inleveren. Je telefoon gaat in een bak, je moet maar zorgen dat je hem na de les weer terugkrijgt.

En natuurkunde... is een ramp. Dat is Jochem al tijdens de eerste vragen duidelijk. Hier en daar herkent hij iets, weet hij welke formule hij moet toepassen om een antwoord te krijgen. Maar hij heeft al na een kwartier door dat hij er maar heel weinig van doorgrondt.

Hij voelt zich weerloos nu. Naast hem zit Marty ijverig te pennen. Blijkbaar heeft hij zich beter voorbereid.

Jochem kijkt de klas rond. Als dit een game is, dan is het een heel onaangename. Hij zou graag iedereen neerschieten nu. De klas tot een rokende puinhoop maken. En daarna verder, door de gangen van het Windheim Lyceum, schietend, springend, wegduikend in nissen.

Jochem bedenkt dat dit gedoe – al die vakken, het schrijven met een ballpoint, het uit je hoofd de nodige formules opvissen – ook hoort bij de machthebbers. De oubollige, stomme, zwetende club van zijn ouders...

Dit is *dwang!* Het zal zeker anders gaan als *zijn* generatie aan de macht is. Dan zal het afgelopen zijn met deze onzinnige gevangenis...

Maar zover is het nog niet. Het gesprek met zijn vader, de vorige avond, schiet hem te binnen. Zijn vader kan nu rijk worden, maar hij aarzelt. Het is onvoorstelbaar! Jochem zou het wel weten. Als hij rijk zou zijn zou hij nooit meer dit soort ellende hoeven doormaken. Boos kijkt hij om zich heen. Op zeker de helft van de vragen heeft hij geen antwoord.

Dit is niet echt. Dat is de gedachte die hij telkens weer herhaalt. Dit heeft niks te maken met leven. Dit is zielig, treurig gestumper. Kinderarbeid. Een straf. Dit is de straf die ze hebben gekregen, enkel omdat ze niet over hun eigen leven kunnen beschikken.

Hierna heeft hij nog een dubbel uur geschiedenis. Hij probeert op te letten, probeert de uitleg van de leraar te volgen. Maar weer beseft hij dat een groot gedeelte hem ontgaat. Hij zou moeten opspringen, hij zou zich uit het raam moeten storten, naar buiten. Daar zou hij op zijn voeten terechtkomen, zich oprichten en schietend zijn weg banen naar de vrijheid. Hij zou dit moeten kunnen wegklikken.

Dit is niet echt.

Later staat hij weer op het plein. Met Marty, Jon, Dana, Isha en Mike. Het vaste groepje. Het groepje waar hij zich aan het begin van het schooljaar bij heeft kunnen aansluiten. Allemaal (behalve Dana) zittenblijvers, zoals hijzelf. En dus allemaal min of meer net zo oud.

Ze klagen nu over het proefwerk. Veel te moeilijk! Het was gewoon absurd. Alleen Marty haalt zijn schouders op, die had het niet zo'n punt gevonden.

Ze kijken daarna op hun telefoontjes. Nieuwe boodschappen! Jochem stuurt Marty een appje.

Gast, je bent een treurige nerd

Marty grinnikt. Hij stuurt direct een bericht terug.

En jij een loser (met een huilende emoticon)

Meteen gaat iedereen eropin. Driftig staan ze toetsen in te drukken, in een kring.

Weddenschapje wie de hoogste score heeft?

Dat komt van Dana.

Echt niet. Met voldoende ben ik al volkomen OK. Zag je wat Frakking aanhad? Zelfgebreide trui!

Heel retro. Not!

Het antwoord op vraag 7 was volgens mij 13,8. Hadden jullie dat ook?

13,8? Doe normaal! 12,4!

12,4...? %%\$#\$@#!!!!

Nu ff geen nask meer graag. Fuckvak!!!! Deleten. Niet meer aan denken (met een wolkje)

Isha staat grinnikend naar een nieuw filmpje van *Dan en Phil* te kijken. Dana kijkt mee.

Moet ff chillen. Ga skeeleren in 't park. Ben er met 1 uurtje. Amigos mios! Zie jullie daar (met een boompje)

Dat komt van Mike.

*